

شاخص ترین ویژگی پیامبر اسلام(ص) به عنوان خاتم الانبیا

عبدالله بن عباس

در روزهای آغازین ماه ربیع الاول هستیم؛ ماهی که در آن پیامبر اکرم(ص) دیده به جهان گشود. مناسبت‌های این ماه بسیار جای تعمق و تفکر دارند وهر کدام دارای قدر و شأن عظیمی هستند. هر چه در عظمت و ابعاد وجودی پیامبر اسلام(ص) بگوئیم، باز هم کم می‌آوریم. یکی از پرسش‌هایی که درباره ایشان مطرح می‌شود، این است که چرا پیامبر اسلام(ص) را آخرین پیامبر و خاتم الانبیایمی دانند و ایشان چه جایگاهی نزد امت خود دارد؟ جایگاه پیامبر اکرم(ص) آیینۀ بودن برای صفات خداست. ما برای خدای عالم در دعای جوشن کبیر می‌گوئیم: «یا من سبقت رحمتۀ غضبہ، یعنی ای کسی که سبقت می‌گیری در رحمت بر غضب. این امر به ما نشان می‌دهد که رحمت اصل است و مفهوم غضب عارضی و فرع است. رحمت خداوند را پیامبر عالم(ص) به ما نشان می‌دهد. در زمان فتح مکه با صدای بلند می‌گفتند: «الیوم یوم الملحمه، پیامبر(ص) فرمود سپاهیان چه می‌گویند؟ گفتند می‌گویند امروز روز انتقام ماست، ما می‌خواهیم برویم و درهم بشکنیم. ایشان فرمود نه، شعار من این نیست، بلکه «الیوم یوم الرحمة، است. رفتار پیامبر(ص) طوری است که مردم عشق و شوق خداوند را در باره خودشان احساس کنند. در حدیث قدسی آمده است: «لو علم المذبرون عنی کیف اشتیاقی بهم و انتظاری الیّی توتهمن لما توا شوقا لّی ولعلقت أوصالهم عن مودتی»، «اگر بندگان من که به من پشت کرده‌اند، می‌دانستند چقدر انتظار آن‌ها را می‌کشم و مشتاق بازگشتشان هستم، هر آن از شدت شوق می‌مردند و بند بند بدنشان از هم جدا می‌شد،(اسرار الصلوة، ص ۱۹).

پیامبر(ص) آیینۀ این میزان عشق و محبت پروردگار روی زمین است. خدای متعال صفات غضب هم دارد، اما غضب و رحمت خداوند به جایگاهی بستگی دارد که ما در آن قرار گرفته ایم و در دعای افتتاح می‌گوید: «اللهم انی افتتح الثناء بحمدک وانت مسدد للضواب بمنک و ایقنت انک انت ارحم الراحمین فی موضع العفو والرحمة»، «خدا یا، من با سپاس تو ستایش را آغاز می‌کنم و تویی که با کرمت به سوی درستی توجه دهی، و یقین دارم که تو در جای عفو و رحمت مهربان‌ترین مهربانانی، این بستگی دارد که من خودم را در چه جایگاهی قرار بدهم. ما درباره عذاب خدای متعال چگونه فکر می‌کنیم؟ اینکه وقتی کسی را از موهبتی محروم می‌کنیم، آیا خدا هم همین‌گونه است؟ خیر، خدای متعال خشم و حرص ندارد که برای منفعت یا کینه شخصی اش کاری کند. بلا تشبیه، همه آنچه از عذاب الهی می‌شنویم هم از رحمت الهی نشئت می‌گیرد. برای تقرب ذهنی می‌گویم؛ وقتی کودکی دچار پلیدی و آلودگی می‌شود، کثیف یا خاکی می‌شود، شما آن آلودگی‌ها را راز او دور می‌کنید. حتی وقتی دچار عذابی می‌شویم، همه اش نشانه رحمت خداست و بدی‌ها از ما دور می‌شوند. جمله‌ای که پیامبر(ص) به ما می‌گوید، این است که هر کاری می‌کنید، مأیوس نشوید. زیرا خداوند گفته است بزرگ‌ترین گناه یأس است. برجسته‌ترین ویژگی شخصیتی پیامبر(ص)، رحمة للعالمین بودن ایشان است. از رحمت خدا نیز هیچ گاه نمی‌توان ناامید شد.

آرامگاه خواجه اباصلت هروی

مشهدی‌ها از روزگاران قدیم در کنار زیارت قبر درگذشتگان‌شان به زیارت خواجه اباصلت هم می‌رفته‌اند و بعضی علما و شخصیت‌های بزرگ و نیز خانواده‌ها درگذشتگان‌شان را در فضای اطراف آرامگاه و بقعه او به خاک سپرده‌اند.

با نگاهی به روایات و منابع معتبر تاریخ اسلام، درباره عبدالسلام بن صالح بن سلیمان ایوب بن میسره مشهور به «خواجه اباصلت هروی، می‌توان فهمید که او از دانشمندان، محدثین، متكلمین وروایان بنام عصر خود بوده است. خواجه اباصلت به نقل از «مجالس المؤمنین، در سال ۱۶۰ قمری و در شهر مدینه چشم به جهان گشود. چون اجدادش از شهر هرات (یکی از ولایات افغانستان) بوده‌اند، به «اباصلت هروی، نیز معروف بوده است. اباصلت در نیشابور در خدمت امام رضا(ع) حاضر بوده و در سرخس نیز به‌دیدار ایشان رفته است. او هنگام ورود امام رضا(ع) به نیشابور، حدیث سلسلة الذهب را از ایشان نقل کرده است. بیشتر روایات مربوط به نحوه شهادت امام رضا(ع) از اباصلت نقل شده‌اند.

اباصلت کتابی در باب شهادت امام رضا(ع) تألیف کرده که نجاشی از آن نام برده و ابن بابویه از آن در «عیون اخبار الرضا(ع)» استفاده کرده است.

بنا به گفته سمعانی، اباصلت در سال ۲۳۶ قمری و در زمان حکومت طاهر بن عبدا... بن طاهر در خراسان چشم از جهان فرو بست. بنای پیشین آرامگاه خواجه اباصلت به صورت بقعه‌ای رو به تخریب بوده است، اما به‌همت کربلایی محمدعلی درویش، عارف سده هشتم هجری، این آرامگاه بازسازی شد و به صورت بنایی چهارضلعی و گنبدی بر فراز آن ترمیم شد و بازسازی بنا بر آن صورت گرفت. در سال‌های گذشته این مکان گسترش یافته و با زیربنای ۹۲۰ مترمربع باشیوه جدید بازسازی شده و در اطراف این آرامگاه نیز امکانات رفاهی مانند رستوران، چاپخانه، بخش اداری، تجاری و پارکینگ فراهم شده است. آرامگاه خواجه اباصلت در جنوب شرقی و در پنج کیلومتری شهر مشهد ، در حاشیه جاده فریمان به مشهد قرار دارد.

امام زمان(عج)

عنایات حضرت مهدی موعود، امام زمان (عج)، به علما و مراجع تقلید

درباره عنایات امام زمان (عج) در دوران غیبت، کتاب‌ها و مقالات گوناگونی نوشته شده، اما کتاب حاضر نوشته آیت... کریمی جهرمی بانگاهی عالمانه ابتدا به چرایی و بحث پیرامون امکان تشرف پرداخته و سپس با بیانی دقیق و مستدل پاسخ‌هایی درباره این مهم بیان کرده است. نویسنده با تألیف این اثر اعتقادی و نقل رؤیاها و تشرفات صادق‌ه علما و مراجع به‌محضر حضرت ولی عصر (عج) کتابی کلامی و اخلاقی نگاشته که گامی مؤثر در شناخت الطاف امام عصر (عج) به علما و مراجع تقلید است. این کتاب رانشر جمکران در ۱۸۵ صفحه چاپ و روانه بازار کرده است.

۳شنبه
۱۱ مهر ۱۴۰۱
۷ دی‌اول ۱۴۴۴
شماره ۳۷۷۷

SHAHRA NEWS.IR

مهر

و اگر تمایل به صلح نشان دهند، تو نیز از در صلح درآی، و بر خدا توکل کن که او شنوا و داناست.

آیه

سوره انفال، آیه ۶۱
ترجمه آیت... مکارم شیرازی

حدیث

همان گونه که یاری می‌کنید، یاری می‌شوید.

امام علی(ع)
غررالحکم و دررالکلم، ج ۷۲۰۹

مردی که همه وجودش مکاشفه بود

به مناسبت ششم ربیع الاول؛ سالروز درگذشت آیت... سیدعلی قاضی

گلناز حکمت

گزارش

سید علی قاضی طباطبایی در سیزدهم ذی الحجه ۱۲۸۲ قمری(نهم اردیبهشت ۱۲۴۵ شمسی) و به نقل از برخی تذکره‌نویسان در ۱۲۸۵ قمری(هفتم فروردین ۱۲۴۸ شمسی) در تبریز به دنیا آمد. اواز سادات طباطبایی بود و نسبش به ابراهیم طباطبا، نواده امام حسن مجتبی(ع)، می‌رسد. پدرش، سیدحسین قاضی، از شاگردان میرزای شیرازی بود در تفسیر قرآن آثاری نوشته است. جد مادری سیدعلی، میرزا محسن قاضی تبریزی، نیز عالم بود و با ملاحادی سبزواری مصاحبت داشت. او عارف و استاد اخلاق حوزه علمیه نجف بود. برخی علما، فقیهان و مراجع تقلید در مکتب اخلاقی او حضور داشته‌اند. سیدمحمدحسین طباطبایی، سیدهاشم موسوی حداد و محمدتقی بهجت از شاگردان او بوده‌اند. ایشان را بیشتر به دلیل بعد عرفانی شخصیتش می‌شناسند، اما او در علوم دیگر مانند حدیث، فقه و تفسیر نیز صاحب‌نظر بود. آیت... قاضی در سال‌های آخر عمر به بیماری مبتلا شد و در ششم ربیع‌الاول ۱۳۶۶ قمری، برابر با نهم بهمن ۱۳۲۵ شمسی درگذشت.

عشق به اهل بیت(ع)

آیت... قاضی رسیدن سالک به مقام توحید را بدون پذیرفتن ولایت ائمه(ع) و حضرت زهرا(ص) امکان پذیر نمی‌دانست و به گفته شاگردان و نزدیکانشان علاقه بسیاری به سیدالشهدا(ع) داشت. پدرش، سیدحسین قاضی، درباره او گفته است: «از روی لطف امام حسین(ع) به دنیا آمد و سالم ماند، درباره تأثیر محبت اهل بیت(ع) در زندگی ایشان، مرحوم علامه طباطبایی از آیت... قاضی چنین نقل می‌کند: «اگر من به جایی رسیده باشم، از دو چیز است: قرآن کریم و زیارت سیدالشهدا(ع)». مرحوم قاضی به امیرالمؤمنین(ع) هم علاقه خاصی داشت و نزدیکان ایشان انتخاب نجف برای محل زندگی را هم به دلیل همین علاقه می‌دانند. مرحوم آیت... میرزا علی غروی علیاری درباره علاقه ایشان به زیارت امام علی(ع) چنین گفته است: «... غالب ايام ساعت ۲ بعد از ظهر که مردم از گرمای سوزان نجف به سرداب‌ها پناه می‌بردند، ایشان وضو می‌گرفتند و تشریف می‌بردند حرم برای زیارت، آیت... سیدعبدالکریم کشمیری درباره علاقه مرحوم قاضی به امام حسین(ع) نقل کرده است: «آقای قاضی تمام مکاشفه بودند و در اواخر عمرشان بسیار لطیف و رقیق شده بودند و با دیدن آب به یاد امام حسین(ع) افتاده و می‌گریستند.»

علاقه به نماز

مرحوم قاضی به نماز اول وقت سفارش می‌کردند و به بعضی استادان اخلاقی در نجف می‌گفت: «من ضامنم کسی که این نمازهای پنج‌گانه را در اول وقت بخواند، به مقامات عالی‌ه می‌رسد... از مرحوم سیدهاشم رضوی نیز نقل شده است: «ایشان فرزندی داشتند که خیلی موردعلاقه‌شان بود و با

حادثه برق‌گرفتگی از دنیا رفت. در آن روزهای غم‌انگیز به خدمتشان شرفیاب شدم تا عرض تسلیتی‌کرده باشم. اولاً فرمودند: آن بچه تالان نزد من بود، شما که آمدید، اورفت. سپس در خلال عرض تسلیت فرمودند: تمام هم و غم دنیا در نزد ما تا اول...! اکبر نماز است.» می‌گفت: «دو سه روز است در این فکرم که اگر در بهشت نگذارند ما نماز بخوانیم، چه کنیم؟» مرحوم قاضی در کنار عبادت به اخلاق هم اهمیت بسیار می‌داد. در این باره آیت... نجابت نقل می‌کرد: «او آن قدر مبادی آداب است که وقتی در منزل مهمان دارد، برای خواندن نماز اول وقتش از او اجازه می‌گیرد.»

توجه به مستحبات

در کنار توجه به واجبات، مرحوم قاضی در انجام مستحبات نیز اهتمام ویژه‌ای داشت. آیت... کشمیری در این باره گفته است: «در ایامی که در نجف خدمت مرحوم قاضی مشرف می‌شدم، گاهی به منزل‌شان که می‌رفتم، می‌دیدم ایشان در سجده هستند و آن قدر سجده را طولانی می‌کردند که خسته شده و از منزل بیرون می‌آمدم... به جز التزام به نماز اول وقت، نماز شب و تهجد، اذکار متعددی بود که هم خود بر آن‌ها مداومت داشت و هم شاگردانش و مردم را به آن‌ها سفارش می‌کرد؛ مانند صد مرتبه خواندن سوره قدر در شب‌های

جمعه، مداومت بر خواندن فراوان سوره توحید، دعای کمیل و زیارت جامعه. همچنین، محمدتقی آملی، از شاگردان آیت... قاضی، نقل کرده است که قاضی به زیارت اهل قبور بسیار توجه داشت و خود بسیار برای زیارت اموات به وادی السلام می‌رفت. او به تهجد در مسجد کوفه و مسجد رسال ۱۲۸۴ شمسی در تهران به چاپ رسید. جلسه خواندن این دعا و شرح آن عصرهای جمعۀ در منزلش در نجف برگزار می‌شد. از آیت... قاضی تفسیری از قرآن هم به جای مانده است. این تفسیر از ابتدا تا آیه ۹۱ سوره انعام است که ظاهراً نسخه‌ای از آن در لندن موجود است. به گفته کارشناسان، او را می‌توان پایه‌گذار شیوه تفسیری قرآن باقرآن دانست. گویا روش او در تفسیر، در شیوه تفسیری شاگردش، سیدمحمدحسین طباطبایی، در تفسیرالمیزان مؤثر بوده است. «تصحیح و تحقیق الارشاد، اثر شیخ مفید، اثر دیگر علامه قاضی است. این اثر را در سال ۱۳۰۶ در ۲۱ سالگی به‌انجام رساند و در تهران چاپ سنگی شد. آیت... قاضی علاوه بر «ارشاد»، بر برخی کتاب‌های دیگر نیز تعلیقات نوشته‌است؛ از جمله «مثنوی مولوی و فتوحات، ابن عربی، که هیچ‌یک تا کنون منتشر نشده‌است. علامه در ادبیات عرب مهارت داشت و شعر نیز می‌سرود. قصیده غدیری به او به زبان عربی، که آن را در سال ۱۳۱۶ شمسی سروده است، شهرت دارد. او غزلیه‌ای هم به زبان فارسی سروده است.

سبک زندگی
آیت... قاضی در عین فقر و ساده‌زیستی، باریاضت‌های سخت و غیرشرعی مخالف بود و اعتقاد داشت که سالک باید به جسم هم رسیدگی کند. زیرا جسم مرکب روح است. از این رو به وضع ظاهری‌اش اهمیت می‌داد و معمولاً عطر می‌زد و لباس سفید و تمیز می‌پوشید و به حسن خلق و نیکوکاری و سفارش می‌کرد. هیچ وقت در صدر مجلس نمی‌نشست و با شاگردانش هم که بیرون می‌رفت، جلوتر از دیگران راه نمی‌رفت. هر کس به دیدارش می‌آمد، به احترامش بلند می‌شد. آیت... سیدعباس کاشانی در این باره گفته است: «من آن موقع سن کمی داشتم، ولی ایشان اهل این حرف‌ها نبود. بچه‌های کم سن و سال

جمعۀ، مداومت بر خواندن فراوان سوره توحید، دعای کمیل و زیارت جامعه. همچنین، محمدتقی آملی، از شاگردان آیت... قاضی، نقل کرده است که قاضی به زیارت اهل قبور بسیار توجه داشت و خود بسیار برای زیارت اموات به وادی السلام می‌رفت. او به تهجد در مسجد کوفه و مسجد رسال ۱۲۸۴ شمسی در تهران به چاپ رسید. جلسه خواندن این دعا و شرح آن عصرهای جمعۀ در منزلش در نجف برگزار می‌شد. از آیت... قاضی تفسیری از قرآن هم به جای مانده است. این تفسیر از ابتدا تا آیه ۹۱ سوره انعام است که ظاهراً نسخه‌ای از آن در لندن موجود است. به گفته کارشناسان، او را می‌توان پایه‌گذار شیوه تفسیری قرآن باقرآن دانست. گویا روش او در تفسیر، در شیوه تفسیری شاگردش، سیدمحمدحسین طباطبایی، در تفسیرالمیزان مؤثر بوده است. «تصحیح و تحقیق الارشاد، اثر شیخ مفید، اثر دیگر علامه قاضی است. این اثر را در سال ۱۳۰۶ در ۲۱ سالگی به‌انجام رساند و در تهران چاپ سنگی شد. آیت... قاضی علاوه بر «ارشاد»، بر برخی کتاب‌های دیگر نیز تعلیقات نوشته‌است؛ از جمله «مثنوی مولوی و فتوحات، ابن عربی، که هیچ‌یک تا کنون منتشر نشده‌است. علامه در ادبیات عرب مهارت داشت و شعر نیز می‌سرود. قصیده غدیری به او به زبان عربی، که آن را در سال ۱۳۱۶ شمسی سروده است، شهرت دارد. او غزلیه‌ای هم به زبان فارسی سروده است.

عطر و بوی خوش در سیره بزرگان

در این موارد هم می‌شود خوش بو بود

برخوردار است. برای موارد استفاده از عطر در روایات، توصیه‌هایی داریم که در ادامه به آن می‌پردازیم:

می‌بینید که استعمال عطر یکی از کارهای روزانه‌شان بوده است و البته در زمان‌ها یا مکان‌های خاصی از اهمیت بیشتری

شاید شما هم از علاقه‌مندان به عطر باشید، اما بیشتر در چه مواقعی عطر می‌زنید؟ وقتی سیره بزرگان دین را ورق بزنید،

نمازتان را با عطر خوش بو کنید

پیامبر اکرم(ص) شیشه‌ای از مشک داشتند که همیشه پس از وضو خودشان را با مقداری از آن خوش بو می‌کردند

برای همسرتان عطر بزنید

امام باقر(ع) می‌فرمایند: زنی نزدجدم، پیامبر(ص)، آمد و گفت: یا رسول...! (حق، مرد بزرگ چیست؟ پیامبر(ص) پس از بیان مواردی فرمودند:.... و اینکه خود را برای او بیارید و با بهترین عطرها خوش بو کنید

به یکدیگر عطر هدیه بدهید

پیامبر(ص) می‌فرمایند: «هدیه را بپذیرید و بهترین هدیه هدیه عطر است که از همه سبک‌بارتر و خوش بوتر است»

روزه‌تان را معطر کنید

امام حسین(ع) وقتی روزه داشتند، عطر می‌زدند و می‌فرمودند: بوی خوش تحفه روزه دار است

در طول روز معطر باشید

امام سجاده(ع) به پیروی از جد بزرگوارشان، مشک‌دانی از قلع داشتند که وقت لباس پوشیدن و بیرون رفتن از خانه از آن استفاده می‌کردند و خود را خوش بو می‌ساختند

خوش بوبه زیارت بروید

امام صادق(ع) فرمودند: هر وقت قصد زیارت کردی، پس از غسل و پوشیدن لباس تمیز، خود را خوش بو کن

چنین کنند

بزرگان